

VÝBOR REGIÓNOV

Výbor regiónov je zložený z 350 členov zastupujúcich regionálne a miestne orgány 28 členských štátov Únie. Vydáva stanoviská na základe povinnej (ako sa vyžaduje podľa zmlúv) a nep povinnej konzultácie, prípadne z vlastného podnetu. Jeho členovia nie sú viazaní žiadnymi záväznými pokynmi. Vykonávajú svoju funkciu nezávisle vo všeobecnom záujme Únie.

PRÁVNÝ ZÁKLAD

Článok 13 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ), články 300 a 305 až 307 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/116 z 26. januára 2015, ktorým sa vymenúvajú členovia a náhradníci Výboru regiónov na obdobie od 26. januára 2015 do 25. januára 2020.

CIELE

Výbor regiónov, zriadený v roku 1994 po nadobudnutí platnosti Maastrichtskej zmluvy, je poradným orgánom zastupujúcim regionálne a miestne úrady v Európskej únii a v ich mene predkladá stanoviská Rade a Komisii. Členovia môžu byť napríklad vedúci pracovníci regionálnych orgánov, primátori alebo volení či nevolení zástupcovia regiónov a miest 28 členských štátov EÚ.

Výbor regiónov je podľa vlastného vyhlásenia o poslaní politickým zhromaždením zloženým z regionálnych a miestnych volených zástupcov v službách európskej integrácie. Inštitucionálne zastupuje všetky územné oblasti, regióny, mestá a obce Európskej únie.

Jeho poslaním je zapojiť regionálne a miestne orgány do európskeho rozhodovacieho procesu, a tým podporiť väčšiu angažovanosť občanov.

Aby výbor splnil tento záväzok čo najlepšie, dlho žiadal o právo obrátiť sa na Súdny dvor v prípadoch, keď je porušená zásada subsidiarity. Od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy má toto právo v súlade so znením článku 8 protokolu č. 2 o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality.

V oblasti politiky súdržnosti sa Výbor regiónov prostredníctvom svojej komisie pre politiku územnej súdržnosti (COTER) zameriava na vyhodnotenie výsledkov rokovaní o partnerských dohodách a operačných programoch, plnenie partnerskej zásady v rámci EŠIF na programové obdobie 2014 – 2020, ako aj správy Komisie o súdržnosti. Ďalšími témami sú mobilita v zemepisne a demograficky znevýhodnených regiónoch

a dve makroregionálne stratégie: pre región Jadranského a Iónskeho mora (EUSAIR) a pre alpský región (EUSALP).

ORGANIZÁCIA

A. Zloženie (článok 305 ZFEÚ, rozhodnutie Rady 2014/930/EÚ)

1. Počet a národné pridelovanie kresiel

V súlade s ustanoveniami rozhodnutia Rady 2014/930/EÚ zo 16. decembra 2014 Výbor regiónov pozostáva z 350 členov a rovnakého počtu náhradníkov, kreslá sú pridelované jednotlivým členským štátom takto:

- 24 pre Nemecko, Francúzsko, Taliansko a Spojené kráľovstvo,
- 21 pre Španielsko a Poľsko,
- 15 pre Rumunsko,
- 12 pre Rakúsko, Belgicko, Bulharsko, Grécko, Maďarsko, Holandsko, Portugalsko, Českú republiku a Švédsko,
- 9 pre Chorvátsko, Dánsko, Fínsko, Írsko, Litvu a Slovensko,
- 7 pre Lotyšsko a Slovinsko,
- 6 pre Estónsko,
- 5 pre Cyprus, Luxembursko a Maltu.

2. Spôsob vymenúvania

Členov výboru vymenúva na päť rokov jednomyseľne Rada podľa návrhov príslušných členských štátov (článok 305 ZFEÚ). Na obdobie od 26. januára 2015 do 25. januára 2020 prijala Rada rozhodnutie (EÚ) 2015/116 z 26. januára 2015, ktorým sa vymenúvajú členovia a náhradníci Výboru regiónov. Funkčné obdobie je obnoviteľné. Vymenovaní členovia musia vykonávať volenú funkciu regionálneho alebo miestneho orgánu, alebo sú politicky zodpovední volenému zhromaždeniu (čl. 300 ods. 3 ZFEÚ). Vždy, keď sa vo Výbore regiónov uvoľní kreslo člena alebo náhradníka na konci jeho volebného obdobia (napr. na konci regionálneho alebo miestneho mandátu, na základe ktorého bol člen navrhnutý), je potrebné osobitné rozhodnutie Rady.

B. Štruktúra (článok 306 ZFEÚ)

Výbor regiónov si volí predsedu a predsedníctvo spomedzi svojich členov na obdobie dva a pol roka. Prijíma rokovací poriadok a predkladá ho Rade na schválenie (naposledy prijatý 31. januára 2014 na základe článku 306 ods. 2 ZFEÚ). Činnosť výboru prebieha v šiestich špecializovaných komisiách, ktoré pripravujú návrhy stanovísk a uznesení a predkladajú ich plenárnemu zasadnutiu na schválenie. Spravidla sa koná šesť plenárnych zasadnutí za rok.

Plénu predsedá [predseda](#) zhromaždenia (článok 306 ZFEÚ) a jeho hlavnou úlohou je prijímať stanoviská, správy a uznesenia, schvaľovať návrh odhadov príjmov a výdavkov výboru, schvaľovať politický program výboru na začiatku každého volebného obdobia,

voliť predsedu, prvého podpredsedu a zvyšných členov predsedníctva, zriaďovať politické komisie v rámci inštitúcie a schvaľovať a revidovať rokovací poriadok výboru. V záujme efektívnosti sa Výbor regiónov delí o niektoré služby svojho stáleho sekretariátu v Bruseli (pozri protokol č. 6 o umiestnení sídel inštitúcií a niektorých orgánov, úradov a agentúr a útvarov EÚ) so sekretariátom Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru. V rámci rozpočtového postupu 2014 sa Predsedníctvo Európskeho parlamentu a Výbor regiónov takisto dohodli, že spoločne zvýšia efektívnosť v oblasti prekladu. Výbor regiónov (oddiel 7 rozpočtu EÚ) mal v roku 2014 k dispozícii administratívny rozpočet vo výške približne 89 miliónov EUR pri počte zamestnancov 532.

PRÁVOMOCI

A. Vydávanie stanoviska na žiadosť ostatných inštitúcií

1. Povinné konzultácie

V určitých oblastiach sú Rada i Komisia povinné požiadať pred prijatím rozhodnutia Výbor regiónov o jeho stanovisko:

- vzdelávanie, odborná príprava a mládež (článok 165 ZFEÚ),
- kultúra (článok 167 ZFEÚ),
- verejné zdravie (článok 168 ZFEÚ),
- transeurópske dopravné siete, telekomunikácie a energetika (článok 172 ZFEÚ),
- hospodárska a sociálna súdržnosť (články 175, 177 a 178 ZFEÚ).

2. Nepovinné konzultácie

Komisia, Rada a Parlament sa tiež môžu s výborom poradiť o akýchkoľvek iných záležitostiach, ak to uznajú za vhodné.

Keď sa Európsky parlament, Rada alebo Komisia radia s Výborom regiónov (či už na povinnej alebo nep povinnej báze), môžu stanoviť lehotu na predloženie jeho stanoviska (aspoň jeden mesiac v súlade s článkom 307 ZFEÚ). Po uplynutí tejto lehoty môžu konať aj bez tohto stanoviska.

B. Vydávanie stanoviska z vlastného podnetu výboru

1. Ak sa uskutočňujú konzultácie s Hospodárskym a sociálnym výborom, musí sa o nich informovať aj Výbor regiónov, ktorý môže vydať stanovisko v danej veci, ak usúdi, že sa týka regionálnych záujmov.

2. Vo všeobecnosti môže Výbor regiónov vydať stanovisko vždy, keď to považuje za vhodné. Výbor už napríklad vydal stanoviská z vlastného podnetu v týchto oblastiach: malé a stredné podniky (MSP), transeurópske siete, cestovný ruch, štrukturálne fondy, zdravie (boj proti drogám), priemysel, rozvoj miest, vzdelávacie programy a životné prostredie.

C. Postúpenie na Súdny dvor Európskej únie – súdne preskúmanie ex post

Výbor môže takisto začať konanie pred Súdnym dvorom v záujme ochrany výhradných práv, ktoré sú mu pridelené ([článok 263 ZFEÚ](#)). Inými slovami, môže začať konanie

pred Súdny dvorom, ak sa domnieva, že sa s ním nekonzultovalo, keď sa malo, alebo ak konzultačné postupy neboli správne uplatnené (neplatnosť aktov ([1.3.10](#))).

Právo podať žalobu, ak neboli konzultačné postupy správne uplatnené, umožňuje Výboru regiónov požiadať Súdny dvor, aby preskúmal, či legislatívny akt v oblasti právomoci výboru je v súlade so zásadou subsidiarity ([článok 8 protokolu \(č. 2\) o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality pripojeného k Lisabonskej zmluve](#)).

ÚLOHA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

Podľa Rokovacieho poriadku Európskeho parlamentu (príloha V bod XII) je Výbor pre regionálny rozvoj (REGI) zodpovedný za udržiavanie vzťahov s Výborom regiónov, organizáciami medziregionálnej spolupráce a miestnymi a regionálnymi orgánmi.

Podľa [Dohody o spolupráci medzi Európskym parlamentom a Výborom regiónov z 5. februára 2014](#):

- Výbor pripraví posúdenia vplyvu k navrhovanému právnemu predpisu EÚ, ktoré pošle Parlamentu včas pred začiatkom postupu zmien. Tieto posúdenia vplyvu obsahujú podrobnosti na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni o tom, ako platný právny predpis funguje, ako aj stanoviská o zlepšení navrhovaného právného predpisu.
- Jeden člen Výboru regiónov je pozvaný na všetky príslušné schôdze výboru Parlamentu. Tento spravodajca alebo hovorca predloží stanoviská Výboru regiónov. Spravodajcovia Parlamentu sa môžu zároveň zúčastňovať na schôdzach výborov Výboru regiónov.
- O všeobecnej legislatívnej spolupráci a pracovnom pláne diskutuje dvakrát ročne predseda Konferencie predsedov výborov Parlamentu so svojím partnerom z Výboru regiónov.

Od roku 2008 organizujú výbor REGI a komisia COTER spoločné výročné stretnutie v rámci podujatia Deň otvorených dverí: Európsky týždeň miest a regiónov.

Udo Bux
10/2018

